ገበታዋሪያ ፥ የንባብ ፡ መማሪያ ።

ዐዊር ፡ ያማርኛ ፡ ቋስና ፡ ርባታ ፡ ከነፊደሎቹ ፤

ገና ፡ ካልታተመው ፡ ከታላቁ ፡ ግስ ፡ ባዊር ፡ ቃል ፡

ተለቅሞ ፡ የወጣ ።

ተረቶችና ፡ ታሪኮችም ፡ ግጥሞችም ፡ አንዳንድ ።

ከደስታ ፡ ተክለ ፡ ወልድ ፡ ዘብሔረ ፡ ወግዳ ፡

በቅዱስ ፡ አልዓዛር ፡ ማተሚያ ፡ ቤት ፡ — ድሬ ፡ ዳዋ ።

፲፱፻፳፯ ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ።

1935.

፩ኛ ፡ መጣፍ ።

I. S. L.

እገበታ ፡ ባይቀርብ ፡ ልጅ ፡ ካዋቆች ፡ ጋራ ፤ ይኸ ፡ ገበታዋሪያ ፡ ለልጆች ፡ ተሠራ ። ዐዋቆች ፡ ቢጥሉት ፡ ገበታዋሪያን ፤ ልጆች ፡ ተሰብስበው ፡ ሲያነሡት ፡ አየን ። ከገበታዋሪያ ፡ የሚበልጥ ፡ ሲሳይ ፤ ስንኳን ፡ በምድርና ፡ የለም ፡ በሰማይ ። ገበታዋሪያትን ፡ የረገጠ ፡ ሰው ፤ ሳይጠግብ ፡ ይኖራል ፤ ዘላለም ፡ ሲርበው ።

ይኸቺን ፡ መጣፍ ፡ ከጣፍኹት ፡ በኋላ ፡ የፊደሉን ፡ አገባብ ፡ ያረሙልኝና ፡ ርባታዉን ፡ የጣፉልኝ ፡ አለቃ ፡ ኪዳን ፡ ወልድ ፡ ክፍሌ ፡ ናቸው ።

መ ቅ ድ ም ።

ይኸቺን ፡ መጣፍ ፡ የጣፍኹበትና ፡ የፊደሉ ፡ አገባብ ፡ የታረመበት ፡ ዋናው ፡ ምክንያት ፡ አራት ፡ ነው ። ፩ኛው ፤ **ቀዳማዊ ፡ ኀይለ ፡ ሥላሴ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ዘኢትዮጵያ** ፡ የንግሊዝን ፡ ባንክ ፡ በገዙ ፡ ጊዜ ፡ እንግዴኸ ፡ ወዲኸ ፡ ባንኩ ፡ የናንተ ፡ ከኾነ ፡ ለባንክ ፡ ሥራና ፡ ለማንኛውም ፡ ለመንግሥታችኹ ፡ ጉዳይ ፡ ውልም ፡ ለመዋዋል ፡ ቢኾን ፡ ቋንቋችኹን ፡ ማደስና ፡ ማከናወን ፥ ፊደላችኹን ፡ ማረም ፡ ማዘጋጀት ፥ ያማርኛን ፡ ግስ ፡ ማውጣት ፥ የቀድሞዉን ፡ የልማድ ፡ ጥፈት ፡ መተው ፥ ሥራን ፡ ኹሉ ፡ በፊደላችኹና ፡ በቋንቋችኹ ፡ መጣፍና ፡ መሥራት ፡ ይገባችኋል ፡ እያሉ ፡ እንግሊዞቹ ፡ መከሩን ፡ ብሎ ፡ ካማካሪዎች ፡ አንዱ ፡ ስለ ፡ ነገረኝ ፡ ነው ። ይኸንንም ፡ የሚመስል ፡ ነገር ፤ የድሬ ፡ ዳዋ ፡ ጉምሩክ ፡ ጣፊ ፡ ላንዲት ፡ ግእዝ ፡ ካማርኛ ፡ የምታውቅ ፡ ጀርመናዊት ፡ ሴት ፡ በፈረንሳይ ፡ ቋንቋ ፡ ደረሰኝ ፡ ጥፎ ፡ ቢሰጣት ፡ ጉምሩኩ ፡ የፈረንሳይ ፡ ነውን ፥ ሙሴ ፡ (Monsieur) ደዜም ፡ Deuxième) ኰማንዳ ፡ (Commandant) ለማለት ፡ ከዋየል ፡ በላይ ፡ የማይነበብ ፡ ትርፍ ፡ ጨምረኸ ፡ ፳ና ፡ ፲ፊደል ፡ ከምትጥፍ ፡ ይልቅ ፡ የናንተ ፡ ፊደል ፡ አይቀለጥፍምን ፤ የናንተ ፡ ፊደል ፡ የፈረንጅ ፥ የፈረንጅ ፡ ፊደል ፡ የናንተ ፡ ቢኾን ፡ መለስ ፡ ብላችኹ ፡ አታዩትም ፡ ነበር ፡ አለችው ። ባስበ ፡ ተፈሪ ፡ ግን ፡ ካማርኛ ፡ በቀር ፡ በሌላ ፡ ቋንቋ ፡ እንዳይጣፍ ፡ መከልከሉን ፡ ልጅ ፡ ሰይፉ ፡ በቃላቸው ፡ ነግረዉኛል ። ይኸም ፡ ሥራ ፡ የብልጉ ፡ የበጅሮንድ ፡ ተክላዋሪያት ፡ መኾኑን ፡ አልጠራጠርም ። ፪ኛው ፤ ሦስት ፡ ያገራችን ፡ ልጆች ፡ በድሬ ፡ ዳዋ ፡ ያለው ፡ የፈረንሳዮች ፡ ዐኪም ፡ ሥራ ፡ እንዲሰጣቸው ፡ ወደ ፡ ቤቱ ፡ ቢመጡ ፡ ኹሉንም ፡ በጥፈት ፡ ከፈተናቸው ፡ በኋላ ፡ የፊደል ፡ አገባብ ፡ አያውቁምና ፡ የጥፈት ፡ ሥራ ፡ ሊሠሩ ፡ አይገባቸውም ፡ ብሎ ፡ ኹለቱን ፡ ልጆች ፡ መለሳቸው ፡ የሚሉ ፡ ወሬ ፡ ብሰማ ፥ ባገራችንም ፡ የግእዝንና ፡ ያማርኛን ፡ ፊደል ፡ አገባብ ፡ ሳያውቁ ፡ እንዳሳባቸው ፡ የሚጥፉ ፡ ሰዎች ፡ ከሥራ ፡ የሚከለከሉበት ፡ ጊዜ ፡ ምናልባት ፡ ሳይመጣ ፡ አይቀርምና ፤ ጣፎችና ፡ ወጣቶች ፡ ኹሉ ፡ ወደ ፡ ፊት ፡ እንዲጠንቀቁ ፡ ብዬ ፡ ነው ። ፫ኛው ፤ ከዕለታት ፡ አንድ ፡ ቀን ፡ ወዳዲሳበባ ፡ ደብዳቤ ፡ ለመላክ ፡ ድሬ ፡ ዳዋ ፡ ባቡር ፡ መቆሚያ ፡ ገብቼ ፡ ሳለኹ ፡ ከጣፎች ፡ አንዱ ፡ በጣፈው ፡ ወረቀት ፡ አድራሻ ፡ ላይ ፡ (ይድረስ ፡ ለክቡር ፡ አቶ ፡ በማለት ፡ ፈንታ ፥ ይድረስ ፡ ለክቡር ፡ ዓቶ) ፡ ብሎ ፡ የጣፈዉን ፡ አየኹና ፥ ምነው ፡ ወንድሜ ፤ በአልፋ ፡ አ ፡ ግእዝ ፡ የሚጣፈዉን ፡ በዐይኑ ፡ ዐ ፡ ራብዕ ፡ ጣፍኸው ፡ ብዬ ፡ ብጠይቀው ፡ አልተወሰነምና ፡ ምናለበት ፡ በማንኛውስ ፡ ብጥፈው ፡ ብሎ ፡ መለሰልኝ ። ፬ኛው ፤ በፈረንጅ ፡ ተማሪ ፡ ቤት ፡ የሚማሩ ፡ ልጆች ፡ ካንዳንዶቹ ፡ በቀር ፡ የግእዝን ፡ ትምርት ፡ አገባብ ፡ የማያውቁ ፡ ስለ ፡ ኾኑ ፡ አስተማሮቻቸው ፡ ይኸ ፡ ቃል ፡ ባማርኛ ፡ ምን ፡ ይባላል ፡ ብለው ፡ ሲጠይቋቸው ፡ ስም ፡ የለውም ፡ እያሉ ፡ ይመልሱላቸዋል ። ከነዚኸም ፡ አንዱ ፡ ተማሪ ፡ አባይን ፡ ያላየ ፡ ምንጭ ፡ ያመሰግናል ፡ እንዲሉ ፥ ሴትንና ፡ ወንድን ፡ ለይቶ ፡ የሚያስረዳ ፡ አገባብ ፡ (ዝርዝር) ፡ በግእዝ ፡ ቋንቋ ፡ አለ ፡ ወይ ፡ ብሎ ፡ ጠየቀኝ ፤ እኔም ፡ ለጥያቄው ፡ መልስ ፡ ብሰጠው ፡ እንግዴኸ ፡ ወዲኸ ፡ ያስተማሮቼን ፡ ጥያቄ ፡ ኹሉ ፡ በግእዝ ፡ አለ ፥ ይኖር ፡ ይኾናል ፡ እላለኹ ፡ እንጂ ፡ ስም ፡ የለውም ፡ ብዬ ፡ አልናገርም ፡ አይለምደኝም ፡ አለኝ ። (ያገርን ፡ ቋንቋ ፡ ሳይማሩ ፡ የውጪ ፡ አገር ፡ ቋንቋ ፡ መማር ፡ እንዳይገ

ባ ፡ በዚኽ ፡ ይታወቃል ። ማን ፡ ፈረንጅ ፡ ነ
ው ፡ ያገሩን ፡ ቋንቋ ፡ ሳይማር ፡ የባዕድ ፡ ቋን
ቋ ፡ የሚማር ፤ ምን ፡ ሕፃን ፡ ነው ፡ የናቱን ፡
ጡት ፡ ሳይጠባ ፡ እንጀራ ፡ የበላ ። **ቀዳማዊ ፡
ኀይለ ፡ ሥላሴ** ፡ ባልጋ ፡ ወራሽነት ፡ ሳሉ ፡
ዐጤ ፡ ምኒልክ ፡ ተማሪ ፡ ቤት ፡ ገብተው ፡ ለተ
ማሮቹ ፡ ኹሉ ፡ የምክር ፡ ቃል ፡ (ስብከት) ፡ ሲ
ናገሩ ፡ ያገሩን ፡ ቋንቋ ፡ ያልተማረ ፡ ቤቱን ፡ በ
ድቡሽት ፡ ላይ ፡ የሠራ ፡ ሰውን ፡ ይመስላል ፡ ብ
ለዋል ፤ ለውቀቱ ፡ መሠረት ፡ የለውም ፡ ማለ
ት ፡ ነው) ።

የክፍልና ፡ የምዕራፍ ፡ ማስታወቂያ ።

ይኸች ፡ መጣፍ ፡ ባ፭ ፡ ክፍል ፡ ትከፈላለች ።
መዠመሪያው ፡ ያማርኛ ፡ ግስ ፡ ነው ፤ እሱም ፡
ባ፬ ፡ ምዕራፍ ፡ ይከፈላል ። ፪ኛው ፡ ርባታ ። ፫
ኛው ፡ ተረትና ፡ ምሳሌ ፡ ታሪክም ። ፬ኛው ፡
ግጥም ፤ እሱም ፡ በ፪ ፡ ምዕራፍ ፡ ይከፈላል ።
፭ኛው ፡ ዐደራ ። በዚኽም ፡ ግስ ፡ ፪ጥቅም ፡
ይገኝበታል ። ያበገደን ፡ ተራ ፡ ማወቅ ። የፊደ
ልንና ፡ የቃልን ፡ አገባብ ፡ መጠንቀቅ ። ከዚኽ ፡
አስቀድሞ ፡ የሚጣፈው ፡ ጥፈት ፡ ኹሉ ፡ ከተለ
መደው ፡ ካንዳንድ ፡ ቃል ፡ በቀር ፡ በአልፍ ፡
እና ፡ በሆይ ፡ ሀ ፡ በሳቱ ፡ ሰ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በ
ሐውት ፡ ሐና ፡ በንርም ፡ ኀ ፡ በኹኺኻኼኽኾ ፡
በዐይኑ ፡ ዐና ፡ በሠውት ፡ ሠ ፡ አይጣፍም ፡ ነ
በር ። ዛሬ ፡ ግን ፡ በመዝገበ ፡ ፊደል ፡ ባ፲፯ኛ
ው ፡ ገጽ ፡ እንደ ፡ ተነገረ ፡ ቃሉ ፡ እየተመረመ
ረ ፡ እንዳገባቡ ፡ ኹኖ ፡ በነዚኽ ፡ ኹሉ ፡ ተጥፏ
ል ፡ (ታትሟል) ። የሀሐኀና ፡ የጸፀ ፡ ግስ ፡ በ
ግእዝ ፡ ብዙ ፡ ሲኾን ፡ ባማርኛ ፡ ማነሱ ፡ ለአ
ዐና ፡ ለጠጨ ፡ ስለ ፡ ተለወጠ ፡ ነው ። ኹለት ፡
ፊደል ፡ ኹኖ ፡ መዠመሪያዉና ፡ መድረሻው ፡
ራብዕ ፡ የኾነ ፡ ግስ ፡ ኹሉ ፡ በግእዝ ፡ አዐና ፡ ሀ
ሐኀ ፡ ያሉበት ፡ ነው ። ይኸውም ፡ **ብእሰ ፡
ገዐረ ፡ መሀለ ፡ መሐረ ፡ አኀዘ** ። **ግብ
አ ፡ ሠርዐ ፡ በርሀ ፡ ጸብሐ ፡ በዝኀ** ፡
ያለዉን ፡ ባሰ ፡ ጋረ ፡ ማለ ፡ ማረ ፡ ያዘ ። ገባ ፡
ሠራ ፡ በራ ፡ ጠባ ፡ በዛ ፡ ማለቱን ፡ ያሳያል ።
ሌሎችም ፡ እንደነዚኽ ፡ ተለዋዋጮች ፡ ወይ
ም ፡ ተወራራሾች ፡ የኾኑ ፡ በና ፡ መ ፤ ገና ፡ ቀ ፤
ዘና ፡ ሰ ፤ ጠና ፡ ተ ፡ ናቸው ። (ማስረጃ) በና ፡
መ ፡ ሲወራረሱ ፤ ዘንመ ፡ ዝናም—ዘነበ ፡ ዝና
ብ ። ዘመን—ዘበን ። ነምር—ነብር ። ቀማ ፡
ቀማኛ—ቀበኛ ። ገና ፡ ቀ ፡ ሲወራረሱ ፤ ወገ
ጠ—ወቀጠ ። ዘገጠ—ዘቀጠ ። ዘና ፡ ሰ ፡ ሲወ
ራረሱ ፤ ምዝጋና—ምስጋና ። ዞረ—ሾረ ። ጠና ፡
ተ ፡ ሲወራረሱ ፤ ወተረ—ወጠረ ፡ ይላል ። ሌላ
ም ፡ ይኸን ፡ የመሰለ ፡ ብዙ ፡ አለ ። በሺዋና ፡
በጐንደር ፡ በያውራጃው ፡ ኹሉ ፡ ላለው ፡ ዐማ
ርኛም ፡ ብዙ ፡ ልዩነትና ፡ መለዋወጥ ፡ አለው ።
(ማስረጃ) ሺዎች ፡ ረጠበ ፡ ተረጠበ ፡ የሚሉት
ን ፡ ጐንደሮች ፡ ቀለተ ፡ ተቀለተ ፡ ይሉታል ።
ጐመዠ—ሰየ ። ቅል ፡ ጥልቂት—ቋንጅል ፡ ሽ
ክና ። ምጣድ ፡ አክንባሎ—ምገጎ ፡ ሞግድ ።
ቀሠም—ቀለም ። ወገል—ክርፈስ ። በሶ-ብላ—
ዘቃ-ቅቤ ። ቀንበር—ወስኮ ፡ የመሰለው ፡ ኹ
ሉ ። የንጨትም ፡ ስም ፡ በያገሩ ፡ እንደዚኹ ፡
ነው ። (ዐማርኛን ፡ ጠባብ ፡ ነው ፡ ያሉ ፡ ይስታሉ) ።

የግእዝና ፡ ያማርኛ ፡ ፊደል ፤ አንዳንዱ ፡ ኅርመት ።

አ በ ገ ደ ሀ ወ ዘ ሐ ኀ ጠ የ ከ ለ መ ነ ሠ ዐ ፈ ጸ ፀ ቀ ረ ሰ ተ ጰ ፐ ።

ጐ ጀ ዠ ኈ ጨ ኰ ኸ ኘ ቈ ሸ ቸ ።

ያገራችን ፡ ፊደል ፡ ራሱን ፡ የቻለ ፡ ነው ። አገራችንም ፡ እንደዚኹ ፡ በ፫ ፡ ክፍል ፡ ራሷን ፡
የቻለች ፡ ናት ፤ በማዕድን ፤ ባትክልት ፤ በንስሳ ። በውቀትም ፡ ራሷን ፡ የምትችልበት ፡ ጊዜ ፡ ይ
መጣ ፡ ይኾናል ። ፈላስፋው ፡ ሰሎሞን ፡ (በ ፡ ጊዜ ፡ ለኵሉ ፤ ለኹሉ ፡ ጊዜ ፡ አለው) ፡ ብሏልና ።
ልጆቿም ፡ ርስ ፡ በርሳቸው ፡ ካልተጣሉ ፡ በቀር ፡ በወንድነት ፡ ራሳቸውን ፡ የቻሉ ፡ ናቸው ። ጠላ
ታቸውም ፡ ኹል ፡ ጊዜ ፡ ተስፋ ፡ የሚያደርገው ፡ ርስ ፡ በርሳቸው ፡ መጣላታቸውን ፡ ነው ። የጥሉ
ም ፡ መሠረት ፡ ብዙ ፡ ሲኾን ፡ መደበኛው ፡ ሃይማኖት ፡ ይባላል ፨

★
★ ★

ስባት ፡ ስባቱ ፤ ከግእዙና ፡ ከማርኛው ፡ ራብዕ ፡ ድርቦች ፡ ጋራ ፡ እንጕኍኰቈም ፡ ሳይቀሩ ።

ተራ ፡ ቍጥሩና ፡ ስሙ ።	(ግእዝ)	(ካዕብ)	(ሣልስ)	(ራብዕ)	»	(ኃምስ)	(ሳድስ)	(ሳብዕ)
፩ ፡ አልፍ ፡	አ	ኡ	ኢ	ኣ	—	ኤ	እ	ኦ
፪ ፡ ቤት ፡	በ	ቡ	ቢ	ባ	ቧ	ቤ	ብ	ቦ
፫ ፡ ገምል ፡	ገ	ጉ	ጊ	ጋ	—	ጌ	ግ	ጎ
» »	ጐ	»	ጒ	ጓ	—	ጔ	ጕ	»
፬ ፡ ድልት ፡	ደ	ዱ	ዲ	ዳ	ዷ	ዴ	ድ	ዶ
» »	ጀ	ጁ	ጂ	ጃ	ጇ	ጄ	ጅ	ጆ
፭ ፡ ሆይ ፡	ሀ	ሁ	ሂ	ሃ	—	ሄ	ህ	ሆ
፮ ፡ ዋዌ ፡	ወ	ዉ	ዊ	ዋ	—	ዌ	ው	ዎ
፯ ፡ ዛይ ፡	ዘ	ዙ	ዚ	ዛ	ዟ	ዜ	ዝ	ዞ
» »	ዠ	ዡ	ዢ	ዣ	ዧ	ዤ	ዥ	ዦ
፰ ፡ ሐውት ፡	ሐ	ሑ	ሒ	ሓ	—	ሔ	ሕ	ሖ
፱ ፡ ኀርም ፡	ኀ	ኁ	ኂ	ኃ	—	ኄ	ኅ	ኆ
» »	ኈ	»	ኊ	ኋ	—	ኌ	ኍ	»
፲ ፡ ጠይት ፡	ጠ	ጡ	ጢ	ጣ	ጧ	ጤ	ጥ	ጦ
» »	ጨ	ጩ	ጪ	ጫ	ጯ	ጬ	ጭ	ጮ
፲፩ ፡ የማን ፡	የ	ዩ	ዪ	ያ	—	ዬ	ይ	ዮ
፲፪ ፡ ካፍ ፡	ከ	ኩ	ኪ	ካ	—	ኬ	ክ	ኮ
» »	ኰ	»	ኲ	ኳ	—	ኴ	ኵ	»
» »	ኸ	ኹ	ኺ	ኻ	ዃ	ኼ	ኽ	ኾ
፲፫ ፡ ላዊ ፡	ለ	ሉ	ሊ	ላ	ሏ	ሌ	ል	ሎ
፲፬ ፡ ማይ ፡	መ	ሙ	ሚ	ማ	ሟ	ሜ	ም	ሞ
፲፭ ፡ ነሐስ ፡	ነ	ኑ	ኒ	ና	ኗ	ኔ	ን	ኖ
» »	ኘ	ኙ	ኚ	ኛ	ኟ	ኜ	ኝ	ኞ
፲፮ ፡ ሠውት ፡	ሠ	ሡ	ሢ	ሣ	ሧ	ሤ	ሥ	ሦ

ሰባት ፡ ሰባቱ ፤ ከግእዙና ፡ ከማርኛው ፡ ራብዕ ፡ ድርቦች ፡ ጋራ ፡ እንጕኊኰቌም ፡ ሳይቀሩ ።

ተራ ፡ ቍጥሩና ፡ ስሙ ።	(ግእዝ)	(ካዕብ)	(ሣልስ)	(ራብዕ)	»	(ኃምስ)	(ሳድስ)	(ሳብዕ)
፩ ፡ አልፍ ፡	አ	ኡ	ኢ	ኣ	—	ኤ	እ	ኦ
፪ ፡ ቤት ፡	በ	ቡ	ቢ	ባ	ቧ	ቤ	ብ	ቦ
፫ ፡ ገምል ፡	ገ	ጉ	ጊ	ጋ	—	ጌ	ግ	ጎ
» »	ጐ	»	ጒ	ጓ	—	ጔ	ጕ	»
፬ ፡ ድልት ፡	ደ	ዱ	ዲ	ዳ	ዷ	ዴ	ድ	ዶ
» »	ጀ	ጁ	ጂ	ጃ	ጇ	ጄ	ጅ	ጆ
፭ ፡ ሆይ ፡	ሀ	ሁ	ሂ	ሃ	—	ሄ	ህ	ሆ
፮ ፡ ዋዌ ፡	ወ	ዉ	ዊ	ዋ	—	ዌ	ው	ዎ
፯ ፡ ዛይ ፡	ዘ	ዙ	ዚ	ዛ	ዟ	ዜ	ዝ	ዞ
» »	ዠ	ዡ	ዢ	ዣ	ዧ	ዤ	ዥ	ዦ
፰ ፡ ሐውት ፡	ሐ	ሑ	ሒ	ሓ	—	ሔ	ሕ	ሖ
፱ ፡ ኀርም ፡	ኀ	ኁ	ኂ	ኃ	—	ኄ	ኅ	ኆ
» »	ኈ	»	ኊ	ኋ	—	ኌ	ኍ	»
፲ ፡ ጠይት ፡	ጠ	ጡ	ጢ	ጣ	ጧ	ጤ	ጥ	ጦ
» »	ጨ	ጩ	ጪ	ጫ	ጯ	ጬ	ጭ	ጮ
፲፩ ፡ የማን ፡	የ	ዩ	ዪ	ያ	—	ዬ	ይ	ዮ
፲፪ ፡ ካፍ ፡	ከ	ኩ	ኪ	ካ	—	ኬ	ክ	ኮ
» »	ኰ	»	ኲ	ኳ	—	ኴ	ኵ	»
» »	ኸ	ኹ	ኺ	ኻ	ዃ	ኼ	ኽ	ኾ
፲፫ ፡ ላዊ ፡	ለ	ሉ	ሊ	ላ	ሏ	ሌ	ል	ሎ
፲፬ ፡ ማይ ፡	መ	ሙ	ሚ	ማ	ሟ	ሜ	ም	ሞ
፲፭ ፡ ነሐስ ፡	ነ	ኑ	ኒ	ና	ኗ	ኔ	ን	ኖ
» »	ኘ	ኙ	ኚ	ኛ	ኟ	ኜ	ኝ	ኞ
፲፮ ፡ ሠውት ፡	ሠ	ሡ	ሢ	ሣ	ሧ	ሤ	ሥ	ሦ

፲፯ ፡ ዐይን ፡	ዐ	ዑ	ዒ	ዓ	—	ዔ	ዕ	ዖ
፲፰ ፡ ፈፍ ፡	ፈ	ፉ	ፊ	ፋ	ፏ	ፌ	ፍ	ፎ
፲፱ ፡ ጸደይ ፡	ጸ	ጹ	ጺ	ጻ	ጿ	ጼ	ጽ	ጾ
፳ ፡ ፀጸ ፡	ፀ	ፁ	ፂ	ፃ	—	ፄ	ፅ	ፆ
፳፩ ፡ ቆፍ ፡	ቀ	ቁ	ቂ	ቃ	—	ቄ	ቅ	ቆ
» »	ቈ	»	ቊ	ቋ	—	ቌ	ቍ	»
፳፪ ፡ ርእስ ፡	ረ	ሩ	ሪ	ራ	ሯ	ሬ	ር	ሮ
፳፫ ፡ ሳት ፡	ሰ	ሱ	ሲ	ሳ	ሷ	ሴ	ስ	ሶ
» »	ሸ	ሹ	ሺ	ሻ	ሿ	ሼ	ሽ	ሾ
፳፬ ፡ ታው ፡	ተ	ቱ	ቲ	ታ	ቷ	ቴ	ት	ቶ
» »	ቸ	ቹ	ቺ	ቻ	ቿ	ቼ	ች	ቾ
፳፭ ፡ ጸይት ፡	ጰ	ጱ	ጲ	ጳ	—	ጴ	ጵ	ጶ
፳፮ ፡ ፈ፤ፈ ፡	ፐ	ፑ	ፒ	ፓ	—	ፔ	ፕ	ፖ

ቍጥር ፡ በፊደልና ፡ በአኃዝ ።

አ በ ገ ደ ሀ ወ ዘ ሐ ጠ የ ከ ለ መ ነ ሠ ዐ ፈ ጸ ቀ ቈ እ ።

፩ ፪ ፫ ፬ ፭ ፮ ፯ ፰ ፱ ፲ ፳ ፴ ፵ ፶ ፷ ፸ ፹ ፺ ፻ ፲፻ ፼ ።

ክፍል ፡ ፩ ።

ምዕራፍ ፡ ፩ ።

የኹለት ፡ ፊደል ፡ ግስና ፡ ቃል ።

(አ)	አዠ ፡	(በ)	በላ ፡	ጐበ ፡	ገላ ፡
አአ ፡	አየ ፡	በባ ፡	በቃ ፡	ጐጓ ፡	ገል ፡
አኡ ፡	አለ' ፡	በጋ ፡	በራ ፡	ጓጓ ፡	ጐላ ፡
አብ ፡	(ሀለወ)	በግ ፡	በሳ ፡	ጐዳ' ፡	ገማ ፡
አባ ፡	አለ ፡ (ብህለ)	በጎ ፡	ባሰ ፡	ጋዳ ፡	ገና ፡
አበ ፡	አል ፡	በጀ ፡	ባተ ፡	ገዛ ፡	ገና' ፡
አዶ ፡	አቶ ፡	በዛ ፡	ባት ።	ገጨ ፡	ገሣ' ፡
አጃ ፡	አቻ ፡	በጣ ፡	(ገ–ጐ)	ጋጠ ፡	ገፋ ፡
አዎ ፡	እት ።	በካ ፡	ገባ ፡	ጋየ ፡	ገራ ፡ (፪)

ጐራ ፡
ጐሽ ፡
ጒሽ ፡
ጐሽ ፡
ገታ ፡
ጐቾ ፡
ጋተ ።
(ደ)
ደበ ፡
ደጋ ፡
ደጅ ፡
ዳዳ ፡
ድዳ ፡
ዳዋ ፡
ዳጠ ፡
ደላ ፡
ዶለ ፡
ደማ ፡
ደና' ፡
ዳነ ፡
ዳኘ ፡
ደፋ ፡
ደቃ ፡
ደራ ፡ (፫)
ዳረ ፡
ዶሮ ፡
ዳሰ ፡
ዳስ ፡
ዳት ።
(ሀ)
ሂአ ፡
ሄደ ፡
ሀሀ ፡
ሀሁ ፡

ሆሆ ፡
ሆይ ።
(ወ)
ዋበ ፡
ዋቢ ፡
ወጋ ፡
ወደ ፡
ዋጀ ፡
ውሃ ፡
ዋዌ ፡
ወዛ ፡
ወጣ ፡
ዋጠ ፡
ወከ ፡
ዋለ ፡
ዋኘ ፡
ወሣ ፡
ወቃ ፡
ወራ ፡ (፬)
ወሬ ፡
ወር ፡
ዋሰ ፡
ዋሸ ።
(ዘ–ዠ)
ዘባ ፡
ዘጋ ፡
ዛገ ፡
ዠዠ ፡
ዛለ ፡
ዘና' ፡
ዛቀ ፡
ዘራ ፡
ዘረ ፡
ዛተ ።

(ሐ)
ሕግ ፡
ሐና ፡
ሐኔ ፡
ሐቅ ፡
ሐር ፡
(ኀ)
ኋላ ፡ ኋ
(ጠ–ጨ)
ጠባ ፡
(ጠበወ)
ጠባ ፡
(ጠብሐ)
ጠባ ፡
(ጸብሐ)
ጠጋ' ፡
ጠዳ ፡
ጠጀ ፡
ጠጅ ፡
ጣደ ፡
ጣዠ ፡
ጠዘ ፡
ጠጣ ፡
ጣጣ' ፡
ጣጣ ፡
ጠጣ ፡
ጫጨ ፡
ጠዬ ፡
ጮኸ ፡
ጠላ ፡
(ጸልአ)
ጠላ ፡
(ጠለ)
ጣለ ፡

ጠለ ፡
ጮለ ፡
ጠማ ፡
ጣመ ፡
ጠመ ፡
ጠና ፡
ጫነ ፡
ጠፋ ፡
ጣፈ ፡
ጣፋ ፡
ጠፈ ፡
ጠቃ ፡
ጠራ ፡
ጣረ ፡
ጫረ ፡
ጠረ ፡
ጨሰ ፡
ጣት ፡
ጫት ።
(የ)
የበ ፡
ያዘ ፡
ይኸ ፡
ይፋ ፡
የት ።
(ከኰኸ)
ካበ ፡
ኮበ ፡
ከዳ ፡
ካደ ፡
ኼደ ፡
ከካ ፡
ኰኳ ፡
ከላ ፡

ኹሉ ፡
ኳለ ፡
ኻላ ፡
ኬለ ፡
ኸነ ፡
ከፋ' ፡
ከፋ ፡
ካፋ' ፡
ኰራ ፡
ከሳ ፡
ኰሳ ፡
ካሰ ፡
ኳስ ፡
ኳሸ ፡
ኳተ ።
(ለ)
ላበ ፡
ለጋ' ፡
ለጋ ፡
ላገ ፡
ለዛ ፡
ላጠ ፡
ላጨ ፡
ለየ ፡
ለካ ፡
ላከ ፡
ላላ ፡
ለማ ፡
ላመ ፡
ለፋ ፡
ለቃ ፡
ላቀ ፡
ላሰ ፡
ላት ።

(መ)
ማገ ፡
ሟዠ ፡
መጣ ፡
ማጠ ፡
ማጥ ፡
ሟጨ ፡
መካ ፡
መላ ፡
ሞላ ፡
ማለ ፡
መና' ፡
መና ፡
መራ' ፡
መራ ፡
ማረ ፡
መሳ ፡
መሸ ፡
ማሰ ፡
ሟሸ ፡
መቻ ፡
ሞተ ።
(ነ)
ነባ ፡
ነጋ ፡
ነዳ ፡
ናደ ፡
ነው ፡
ነዛ ፡
ነጣ ፡
ነጨ ፡
ናጠ ፡
ናጫ ፡
ነካ ፡

ነሣ ፡
ነፋ ፡
(ነፍሐ)
ነፋ ፡
(ነፈየ)
ነጻ ፡ ጠ
ነቃ ፡
ናቀ ፡
ናረ ፡
ኖረ ፡
ናሰ ፡
ነት ፡
ናቸ ።
(ሠ)
ሠብ’ ፡
ሥብ ፡
ሣባ ፡
ሠጋ ፡
ሠዋ ፡
ሣለ ፡
ሠም ፡
ሠኔ ፡
ሠኘ ፡
ሣሣ ፡
ሠራ ።
(ዐ)
ዐባ ፡
ዐጣ ፡
ዐጨ ፡
ዐጤ ፡
ዐማ ፡
ዓሣ ፡
ዐራ ፡
ዐሸ ።

(ፈ)
ፋገ ፡
ፈጀ ፡
ፈጩ ፡
ፈካ ፡
ፈላ ፡
ፋመ ፡
ፋፋ ፡
ፈቃ ፡
ፋቀ ፡
ፈራ ፡
ፋረ ፡
ፈሳ ፡
ፈታ ።
(ጸ)
ጸጋ ፡ ጠ
ጸዳ ፡ ጠ
ጸጥ ፡ ሰ
ጸመ ፡ ጠ
ጸና ፡ ጠ
ጻፈ ፡ ጣ
ጻረ ፡ ጣ
(ፀ)
ፀር ፡ ጠ
(ቀ–ቈ)
ቀብ’ ፡
ቀባ ፡
ቀጋ ፡
ቈጋ ፡
ቀዳ ፡
ቈዳ ፡
ቃጕ ፡
ቀጣ ፡
ቃጣ ፡

ቀጨ ፡
ቈጨ ፡
ቋጨ ፡
ቀኍጫ ፡
ቈየ ፡
ቋያ ፡
ቀላ ፡
ቈላ ፡
ቀማ ፡
ቃመ ፡
ቆመ ፡
ቀና ፡
ቀቅ ፡
ቆቅ ፡
ቀረ ፡
ቈራ ፡
ቃረ ፡
ቈቻ ፡
ቃተ ፡
ቃታ ።
(ረ)
ረባ ፡
ራባ ፡
ረጋ ፡
ረዳ ፡
ራደ ፡
ረጨ ፡
ሮጠ ፡
ረካ ፡
ራቀ ፡
ራራ ፡
ሮሮ ፡
ረሳ ፡
ራሰ ፡

ራስ ፡
ርሱ ፡
ረታ ።
(ሰ–ሸ)
ሰባ ፡
ሳበ ፡
ሳባ ፡
ሸባ ፡
ሳጋ’ ፡
ሳጋ ፡
ሰው ፡
ሺዋ ፡
ሰጠ ፡
ሰጥ ፡
ሸጠ ፡
ሻጠ ፡
ሰየ ፡
ሰካ ፡
ሰላ ፡
ሳለ ፡
(ሰሐለ)
ሳለ ፡
(ሰዐለ)
ሾለ ፡
ሰማ ፡
ሸማ ፡
ሳመ ፡
ሾመ ፡
ሰኞ ፡
ሸነ ፡
ሸኘ ፡
ሰፋ ፡ (፪)
ሰፍሐ፡ሰፈየ፡
ሾቀ ፡

ሰራ ፡
ሻረ ፡
ሾረ ፡
ሸሸ ፡
ሰቸ ፡
ሸተ ፡
ሳተ ።
(ተ–ቸ)
ተባ ፡
ቱባ ፡
ተጋ ፡

ተወ ፡
ተካ ፡
ቸከ ፡
ተላ ፡
ቻለ ፡
ቻመ ፡
ተኛ ፡
ተፋ ፡
ተራ ፡
ቸረ ፡
ተቸ ።

ምዕራፍ ፡ ፪ ።

የሦስት ፡ ፊደል ፡ ግስና ፡ ጥሬ ፡ ዘር ።

(አ)
አበበ ፡
አበባ ፡
እባብ ፡
አበደ ፡
እብድ ፡
አባያ ፡
አበል ፡
አበቀ ፡
እብቅ ፡
አበሰ ፡
አበሳ ፡
አበሻ ፡
አበተ ፡
አብታ ፡
አቤት ፡
አቤቱ ፡
አቤቶ ፡
እበት ፡

አገደ ፡
አገዳ ፡
አጐለ ፡
አገረ ፡
አጋር ፡
አግሬ ፡
እግር ፡
አገር ፡
አጐረ ፡
አደበ ፡
አዱብ ፡
አደገ ፡
አደጋ ፡
አዳጋ ፡
እጅግ ፡
አዳም ፡
እድሞ ፡
አደስ ፡
አህያ ፡

አወከ ፡	አፈለ ፡	በደል ፡	በክት ፡	በቀረ ፡	ባተሌ ፡
አዘዘ ፡	አፈሌ ፡	በደነ ፡	በለገ ፡	በቀተ ፡	ቡችላ ፡
እሑድ ፡	አፈፈ ፡	በድን ፡	በልግ ፡	በረደ ፡	በተነ ፡
አየረ ፡	አፈፋ ፡	ቦደነ ፡	ባለገ ፡	በረዶ ፡	በትር ።
አየር ፡	አሮጌ ፡	ቡድን ፡	ባለጌ ፡	ብርድ ፡	(ገ—ጐ)
አከለ ፡	አረጀ ፡	በደረ ፡	ቢላዋ ፡	በረዘ ፡	ጐበበ ፡
አካል ፡	አረኽ ፡	ብድር ፡	በለዘ ፡	ቦርጭ ፡	ጐባባ ፡
እኩል ፡	አረኸ ፡	በደሰ ፡	ብልዝ ፡	በረከ ፡	ገበደ ፡
እኩያ ፡	አረነ ፡	ባዘነ ፡	ብልኳ ፡	ብራኳ ፡	ገበዘ ፡
እኽል ፡	አረቄ ፡	በዘነ ፡	በለጠ ፡	ብርክ ፡	ገበዝ ፡
አከረ ፡	አረተ ፡	በዘን ፡	ብልጥ ፡	ባረከ ፡	ጓብዝ ፡
አከተ ፡	አሸገ ፡	ባዘቀ ፡	ብልጫ ፡	በረቀ ፡	ጐበዘ ፡
አለለ ፡	አሰደ ፡	ባዜቃ ፡	በለጨ ፡	ብራቅ ፡	ጐበዝ ፡
አለሌ ፡	አሲድ ፡	ባዝራ ፡	በለጭ ፡	ብርቅ ፡	ጋበዘ ፡
እልፍ ፡	አሰጀ ፡	ባዘተ ፡	በለለ ፡	ባረቀ ፡	ጓብዣ ፡
አመመ ፡	አሸዋ ፡	ባዘቶ ፡	ቦለለ ፡	በረዳ ፡	ገበጠ ፡
እመም ፡	እስከ ፡	በጠጥ ፡	ባለቀ ፡	ቦረቀ ፡	ገበጣ ፡
አመነ ፡	አሰረ ፡	በጠጠ ፡	በለስ ፡	በረረ ፡	ግብጣ ፡
አሚን ፡	አተለ ፡	ቧጠጠ ፡	በለሸ ፡	በረሰ ፡	ግብጦ ፡
አማን ፡	አተላ ፡	በጠለ ፡	ብላሽ ፡	በረታ ፡	ጐበጠ ፡
አሜን ፡	አቴና ፡	በጨቀ ፡	በለተ ፡	በረት ፡	ጐባጣ ፡
አማረ ፡	አተረ ፡	ቦጨቀ ፡	ብልት ፡	ብረት ፡	ግብጥ ፡
አሟረ ፡	አተር ፡	በጠረ ፡	ብላታ ፡	ብርቱ ፡	ገበየ ፡
አሞራ ፡	አተተ ፡	ቧጨረ ፡	ቧልት ፡	በሰከ ፡	ገበያ ፡
አመት ፡	አቴቴ ።	በጠሰ ፡	በነነ ፡	በሰለ ፡	ገበሎ ፡
አሙቴ ፡	(በ)	በየደ ፡	ቦነነ ፡	ብስል ፡	ጐበኘ ፡
አንበ ፡	በገነ ፡	በየነ ፡	ባነነ ፡	በሰና ፡	ጉበኛ ፡
አንድ ፡	በገና ፡	ብይን ፡	በቀለ ፡	ብስና ፡	ጐበን ፡
እንደ ፡	በገረ ፡	ብክካ ፡	በቀል ፡	ብሳና ፡	ገበረ ፡
አነሰ ፡	ብጉር ፡	በከለ ፡	በቅሎ ፡	በሸቀ ፡	ገበሬ ፡
አኒሳ ፡	ቢጋር ፡	ባከነ ፡	በቄሎ ፡	በሰሰ ፡	ገበር ፡
አናት ፡	ቧገተ ፡	ባካና ፡	በቅል ፡	በተከ ፡	ገባር ፡
እናት ፡	ቧገታ ፡	ቡከን ፡	ባቄላ ፡	በተኻ ፡	ጐበረ ፡
አፈገ ፡	በደለ ፡	በከተ ፡	ብቅል ፡	ባተለ ፡	ገብስ ፡

ጋበሰ፡
ገበታ፡
ጓጐጠ፡
ጓጐለ፡
ገገመ፡
ጐጐመ፡
ጋጋኖ፡
ገገረ፡
ጋገረ፡
ጋገራ፡
ጓጐረ፡
ገደበ፡
ገደብ፡
ጐደበ፡
ገደደ፡
ገዳዳ፡
ጓደደ፡
ገደለ፡
ገደል፡
ገድል፡
ጐደለ፡
ጐደሎ፡
ገደመ፡
ገዳም፡
ጋድም፡
ጐድን፡
ጕድኝ፡
ገደፈ፡
ጐደፈ፡
ጕድፍ፡
ገደረ፡
ጊደር፡
ጊድራ፡
ጐደራ፡

ገሃድ፡
ገውዝ፡
ገዎቻ፡
ገዘመ፡
ገዝም፡
ገዠሞ፡
ገዘፈ፡
ገዛፍ፡
ግዙፍ፡
ገዘረ፡
ገዘተ፡
ገጠበ፡
ገጠጠ፡
ገጣጣ፡
ገጠመ፡
ገጠረ፡
ገጠር፡
ገጨረ፡
ገየደ፡
ገለበ፡
ገለባ፡
ገለብ፡
ጐለበ፡
ጋለበ፡
ገለጠ፡
ገለለ፡
ገለሌ፡
ጐለለ፡
ገለማ፡
ጐለመ፡
ጕልማ፡
ጐለተ፡
ጕልት፡
ገመደ፡

ገመድ፡
ግምጃ፡
ጐመደ፡
ጐመድ፡
ጐመዠ፡
ገመጠ፡
ገመለ፡
ግመል፡
ገመነ፡
ገመና፡
ጐመን፡
ገመረ፡
ገመር፡
ጊሚራ፡
ገሞራ፡
ጐመረ፡
ጐሞር፡
ጕማሬ፡
ጐመራ፡
ጐምር፡
ገመሰ፡
ገመሳ፡
ገሚስ፡
ገመተ፡
ግምት፡
ጐምቱ፡
ገነባ፡
ግንብ፡
ግንዳ፡
ጐነደ፡
ጐናዴ፡
ጐንዳ፡
ጕንዶ፡
ግንድ፡

ገነዘ፡
ጐነጠ፡
ጐነጨ፡
ጕንጭ፡
ገነነ፡
ገናና፡
ገነኘ፡
ጐነፈ፡
ጐኘረ፡
ገነታ፡
ገነት፡
ገሠጠ፡
ጋፈጠ፡
ጐፈየ፡
ጕፋያ፡
ገፈፈ፡
ገፈፋ፡
ጋፈፈ፡
ጋፈፎ፡
ጐፋፋ፡
ገፈረ፡
ገፈራ፡
ጋፈረ፡
ጐፈረ፡
ጐፈሬ፡
ጐፈር፡
ገፈተ፡
ገፈታ፡
ገፈት፡
ግፍት፡
ጋፈተ፡
ጐረበ፡
ገረደ፡
ገረድ፡

ግርድ፡
ጋረደ፡
ጋሬዳ፡
ጐረደ፡
ጐራዴ፡
ገረዘ፡
ጕሬዛ፡
ገረጣ፡
ግራጫ፡
ግራጭ፡
ጐረጠ፡
ጐረጥ፡
ጕርጥ፡
ጋረጠ፡
ጋሬጣ፡
ገረመ፡
ግሩም፡
ግርማ፡
ገረማ፡
ጐረና፡
ጐረሠ፡
ጕርሻ፡
ጕርሦ፡
ገረፈ፡
ጐረፈ፡
ጐርፍ፡
ገረረ፡
ግራር፡
ጕረሮ፡
ገረሸ፡
ግርሻ፡
ጋሸበ፡
ገሰለ፡
ግስላ፡

ገሰረ፡
ጐሰረ፡
ገሰሰ፡
ገሸሸ፡
ጋተለ፡
ገተመ፡
ገተም፡
ጐተነ፡
ጕተና፡
ገተረ፡
ጐተራ፡
ገተተ፡
ጓትቻ፡
ጐተተ፡
ጕትቻ።

(ደ—ጀ)

ደበበ፡
ድባብ፡
ደቡብ፡
ደባይ፡
ደበለ፡
ደባል፡
ደቦል፡
ደበሎ፡
ድበላ፡
ደበነ፡
ጀበነ፡
ጀበና፡
ደበቀ፡
ደበረ፡
ደብር፡
ዳበረ፡
ዶበረ፡
ደበሰ፡

ደባሳ ፥
ዳበሰ ፥
ዳበሳ ፥
ደበተ ፥
ደጐባ ፥
ደገገ ፥
ደጋጋ ፥
ድግጣ ፥
ደገለ ፥
ደገላ ፥
ጀጐለ ፥
ጀጐል ፥
ደገመ ፥
ደግሞ ፥
ዳግም ፥
ደጐመ ፥
ደገነ ፥
ደጋን ፥
ደገፈ ፥
ደገፋ ፥
ደገሰ ፥
ደጐሰ ፥
ዳጐሰ ፥
ዳጕሳ ፥
ዳገት ፥
ደደብ ፥
ደደኸ ፥
ደደቀ ፥
ደደረ ፥
ደደር ፥
ደወለ ፥
ደወል ፥
ደወረ ፥
ደዘለ ፥

ደኸየ ፥
ደከከ ፥
ደካካ ፥
ደከመ ፥
ደካማ ፥
ድካም ፥
ዳከመ ፥
ደከነ ፥
ደከረ ፥
ደለበ ፥
ድልብ ፥
ጀልባ ፥
ደላጎ ፥
ዳልጋ ፥
ደለዘ ፥
ዶለዝ ፥
ዳለጠ ፥
ደለኸ ፥
ደለለ ፥
ደለል ፥
ደለመ ፥
ደለማ ፥
ደለቀ ፥
ደለሰ ፥
ዶለተ ፥
ዱለት ፥
ጀለተ ፥
ደመጠ ፥
ድምጥ ፥
ድምጫ ፥
ዳመጠ ፥
ዳመጠ ፥
ደመመ ፥
ደመነ ፥

ደመና ፥
ደመቀ ፥
ደመረ ፥
ደመራ ፥
ድመት ፥
ደነበ ፥
ደነባ ፥
ደንብ ፥
ደነዘ ፥
ደነዝ ፥
ድንክ ፥
ጀነነ ፥
ደነፋ ፥
ደነቀ ፥
ድንቅ ፥
ዳነተ ፥
ደፈጠ ፥
ደፈጨ ፥
ደፈነ ፥
ዳፈን ፥
ደፈቀ ፥
ደፈረ ፥
ደፋር ፥
ደፈር ፥
ደቀለ ፥
ደቀል ፥
ዲቃላ ፥
ደቀነ ፥
ዳቄነ ፥
ደቀቀ ፥
ደቂቃ ፥
ደቃቃ ፥
ድቃቂ ፥
ደረበ ፥

ደረባ ፥
ደርባ ፥
ደረገ ፥
ዳረገ ፥
ድርጎ ፥
ደረጀ ፥
ደረጃ ፥
ደረዘ ፥
ድርዝ ፥
ደረጠ ፥
ድራማ ፥
ደረቀ ፥
ደረቅ ፥
ድርቄ ፥
ድርቅ ፥
ደረሰ ፥
ድርስ ፥
ደረተ ፥
ድሪቶ ፥
ደረት ፥
ደሰመ ፥
ደሰቀ ፥
ዳሰሰ ፥
ደሴት ፥
ደሰተ ፥
ደስታ ፥
ድስት ።

(ሀ)

ሀኬት ፥
ሀላዊ ፥
ሀንድ ።

(ወ)

ወበቀ ፥
ወበቅ ፥

ወበራ ፥
ወብራ ፥
ወገብ ፥
ወገበ ፥
ወገገ ፥
ወገግ ፥
ወገደ ፥
ወግዳ ፥
ውጋዴ ፥
ወገዘ ፥
ወገዝ ፥
ወገጠ ፥
ወገል ፥
ወገን ፥
ወገፈ ፥
ወገረ ፥
ወገራ ፥
ወገሬ ፥
ወገሸ ፥
ወጌሻ ፥
ወደበ ፥
ወደብ ፥
ወደደ ፥
ወዳጅ ፥
ወዳጃ ፥
ወደለ ፥
ወደል ፥
ውዲላ ፥
ወዴላ ፥
ወደመ ፥
ወደቀ ፥
ወዳቃ ፥
ውዳቂ ፥
ወደረ ፥

ወደር ፥
ወደሰ ፥
ውዳሴ ፥
ወዘገ ፥
ወዘመ ፥
ዋዜማ ፥
ዋዥማ ፥
ውዥሞ ፥
ወዘና ፥
ወዘፈ ፥
ዋዝቀ ፥
ወዘተ ፥
ወዘት ፥
ወጠጠ ፥
ወጠጤ ፥
ወጠለ ፥
ዋጠላ ፥
ወጠነ ፥
ወጨፈ ፥
ወጨፎ ፥
ወጠቀ ፥
ወጠረ ፥
ወየበ ፥
ወይባ ፥
ወየነ ፥
ወያኔ ፥
ወይራ ፥
ወከበ ፥
ወከከ ፥
ወከለ ፥
ወኪል ፥
ወከፈ ፥
ወከፍ ፥
ወለበ ፥

ወላባ ፡	ወፈረ ፡	ወረት ፡	ዠብዱ ፡	ዝየራ ፡	ዘንጓ ፡
ወለባ ፡	ወቀዘ ፡	ወረታ ፡	ዘበጠ ፡	ዘይት ፡	ዘንድ ፡
ወለገ ፡	ውቃዘ ፡	ወርች ፡	ዘባጣ ፡	ዘከረ ፡	ዘንዶ ፡
ዋልጋ ፡	ወቀጠ ፡	ወሰበ ፡	ዘብጥ ፡	ዝክር ፡	ዘነነ ፡
ወለጋ ፡	ውቃጭ ፡	ወሸባ ፡	ዘበነ ፡	ዘለለ ፡	ዘናና ፡
ወለደ ፡	ወቀሠ ፡	ወሰደ ፡	ዘበን ፡	ዝለላ ፡	ዘነፈ ፡
ወላድ ፡	ወቀሣ ፡	ዋስዳ ፡	ዘበኛ ፡	ዝላይ ፡	ዠንሮ ፡
ወለድ ፡	ወቀረ ፡	ውስጥ ፡	ዛበረ ፡	ዘለላ ፡	ዘነቀ ፡
ወለለ ፡	ወረበ ፡	ወሰከ ፡	ዥበር ፡	ዠላላ ፡	ዠነቀ ፡
ወለላ ፡	ወረብ ፡	ወሰክ ፡	ዘበተ ፡	ዘለፈ ፡	ዝናር ፡
ወለል ፡	ውርባ ፡	ወስኮ ፡	ዘበት ፡	ዘለፉ ፡	ዘፈነ ፡
ዋለለ ፡	ወረጋ ፡	ወሸከ ፡	ዘገበ ፡	ዘለቀ ፡	ዘፈን ፡
ወለመ ፡	ወረደ ፡	ወሸለ ፡	ዝግባ ፡	ዘለቃ ፡	ዙፋን ፡
ወላሞ ፡	ወራዳ ፡	ወሸላ ፡	ዘገጀ ፡	ዘሊቅ ፡	ዘፈፈ ፡
ወለነ ፡	ወረዳ ፡	ውሻል ፡	ዝግጁ ፡	ዝልቅ ፡	ዘፈቀ ፡
ውለን ፡	ወርድ ፡	ወሸመ ፡	ዘገጠ ፡	ዘለሰ ፡	ዝፍት ፡
ወለኔ ፡	ውርድ ፡	ውሽማ ፡	ዘገየ ፡	ዘመደ ፡	ዘቀጠ ፡
ወለቀ ፡	ውርዴ ፡	ወሰነ ፡	ዛጎል ፡	ዘመድ ፡	ዛቄነ ፡
ወላቃ ፡	ውራጅ ፡	ወሰን ፡	ዘገመ ፡	ዝምድ ፡	ዠርባ ፡
ወለሰ ፡	ዋርዳ ፡	ውሽነ ፡	ዘገነ ፡	ዘመመ ፡	ዘረጋ ፡
ወሊስ ፡	ወረዛ ፡	ወሸቀ ፡	ዝግን ፡	ዝማሜ ፡	ዘረጠ ፡
ዋልሴ ፡	ወረኋ ፡	ወሰስ ፡	ዠግና ፡	ዝማም ፡	ዘረጠ ፡
ዋሜራ ፡	ወረጨ ፡	ወተበ ፡	ዘጎነ ፡	ዘመረ ፡	ዝራጭ ፡
ዋምራ ፡	ውርጭ ፡	ወታበ ፡	ዘገር ፡	ዝማሬ ፡	ዘርጭ ፡
ወሙቴ ፡	ወርከ ፡	ወተፈ ፡	ዘወረ ፡	ዠመረ ፡	ዘረፈ ፡
ወነገ ፡	ወረኘ ፡	ወተረ ፡	ዛዘነ ፡	ዥመራ ፡	ዘራፍ ፡
ወንድ ፡	ወረፈ ፡	ወትሮ ፡	ዘጠኝ ፡	ዘመተ ፡	ዘረፉ ፡
ወንዴ ፡	ወረፉ ፡	ወተር ፡	ዘጠና ፡	ዘመቻ ፡	ዘርፍ ፡
ወንጅ ፡	ወረቀ ፡	ወተት ፡	ዘጠረ ፡	ዝሞት ፡	ዘረረ ፡
ወንዝ ፡	ወርቅ ፡	ዋተተ ።	ዘይቤ ፡	ዠመት ፡	ዘረር ፡
ዋንዛ ፡	ወረረ ፡	(ዘ–ዠ)	ዘይብ ፡	ዥማት ፡	ዥረት ፡
ወነጠ ፡	ወረራ ፡	ዠበበ ፡	ዘየደ ፡	ዘነበ ፡	ዥራት ፡
ዋንጫ ፡	ወረሰ ፡	ዝባድ ፡	ዘየነ ፡	ዝናብ ፡	ዠርት ፡
ወሠራ ፡	ዋርሳ ፡	ዠበደ ፡	ዘየረ ፡	ዘነጋ ፡	ዘተበ ፡

ዛተሎ ፣
ዝተት ።
(ሐ)
ሕብር ፣
(ሐገገ)
ሔዋን ፣
ሕዝብ ፣
ሐይቅ ፣
ሐኪም ፣
ሐምሌ ፣
ሐመር ፣
ሖሞር ፣
ሕንጻ ፣
ሕፃን ፣
ሐረር ፣
ሒሳብ ፣
ሐሰት ፣
ሐተታ ።
(ኀ)
ኀጥእ ፣
ኃጥር ፣
ኃይል ፣
ኃሊና ፣
ኀመር ፣
ኀራጅ ፣
ኃሩይ ፣
ኀርም ።
(ጠ–ጨ)
ጠበበ ፣
ጥበብ ፣
ጠበበ ፣
ጠባብ ፣
ጨቦደ ፣
ጨበጠ ፣

ጨበጣ ፣
ጨብጥ ፣
ጭብጦ ፣
ጠበል ፣
ጠበቀ ፣
ጠበቃ ፣
ጠበቀ ፣
ጥብቅ ፣
ጥብቆ ፣
ጠበረ ፣
ጠበራ ፣
ጨበረ ፣
ጨበር ፣
ጨበሬ ፣
ጠበሰ ፣
ጠቦት ፣
ጥቦት ፣
ጠገገ ፣
ጠገግ ፣
ጨገገ ፣
ጠገነ ፣
ጠገን ፣
ጥገን ፣
ጭጐኝ ፣
ጠገረ ፣
ጠገራ ፣
ጨጐረ ፣
ጨጓራ ፣
ጨጓሬ ፣
ጭገር ፣
ጠገተ ፣
ጥገት ፣
ጫገት ፣
ጠደፈ ፣

ጠደቀ ፣
ጠዲቅ ፣
ጥድቅ ፣
ጠወረ ፣
ጨዋታ ፣
ጨውቴ ፣
ጠዘለ ፣
ጤጠረ ፣
ጥጥር ፣
ጨጨረ ፣
ጠጠተ ፣
ጠጠት ፣
ጠይብ ፣
ጠየመ ፣
ጠይም ፣
ጠየፈ ፣
ጠየቀ ፣
ጥያቄ ፣
ጠየረ ፣
ጠያር ፣
ጠየተ ፣
ጥይት ፣
ጨከከ ፣
ጨከነ ፣
ጨካኝ ፣
ጭከና ፣
ጠኸነ ፣
ጠለዘ ፣
ጨለጠ ፣
ጠለለ ፣
ጠለመ ፣
ጨለመ ፣
ጨለማ ፣
ጠለፈ ፣

ጨለፈ ፣
ጭልፋ ፣
ጠለቀ ፣
ጣልቃ ፣
ጨለቀ ፣
ጭልቃ ፣
ጨላቃ ፣
ጠለሰ ፣
ጠለስ ፣
ጠመደ ፣
ጥማድ ፣
ጠመዥ ፣
ጠመመ ፣
ጠማማ ፣
ጣመነ ፣
ጣመን ፣
ጥሞና ፣
ጠመኔ ፣
ጠመቀ ፣
ጠመቃ ፣
ጨመቀ ፣
ጨመቃ ፣
ጠመረ ፣
ጠሞረ ፣
ጨመረ ፣
ጭመራ ፣
ጣመተ ፣
ጨመተ ፣
ጭምት ፣
ጠነበ ፣
ጥንብ ፣
ጠነጋ ፣
ጥንግ ፣
ጠነዘ ፣

ጠናዛ ፣
ጭንጫ ፣
ጭንጨ ፣
ጥንፍ ፣
ጠነቀ ፣
ጠንቅ ፣
ጨነቀ ፣
ጭንቅ ፣
ጫንቃ ፣
ጠነሰ ፣
ጥንስ ፣
ጨፈገ ፣
ጣፈጠ ፣
ጣፋጭ ፣
ጥፍጥ ፣
ጣፊያ ፣
ጨፈነ ፣
ጨፈቀ ፣
ጨፈቃ ፣
ጠፈረ ፣
ጠፈር ፣
ጠፍር ፣
ጥፍር ፣
ጨፈረ ፣
ጭፈራ ፣
ጭፍራ ፣
ጨቀየ ፣
ጨቅላ ፣
ጠቀመ ፣
ጥቅም ፣
ጠቄመ ፣
ጥቄማ ፣
ጨቄነ ፣
ጭቁኝ ፣

ጭቅና ፣
ጠቀራ ፣
ጠቄረ ፣
ጠቋራ ፣
ጠቋር ፣
ጥቁር ፣
ጠቀሰ ፣
ጥቅሻ ፣
ጥቅስ ፣
ጣቄሰ ፣
ጣቁሳ ፣
ጠረበ ፣
ጠርብ ፣
ጨረባ ፣
ጠረገ ፣
ጠረዘ ፣
ጥራዝ ፣
ጠረን ፣
ጥርኝ ፣
ጠረፍ ፣
ጨረፈ ፣
ጠረቀ ፣
ጠረቃ ፣
ጨረቀ ፣
ጮረቃ ፣
ጨረቋ ፣
ጨርቋ ፣
ጨርቅ ፣
ጭራቅ ፣
ጠረረ ፣
ጠራራ ፣
ጨረር ፣
ጠረሰ ፣
ጥርስ ፣

ጨረሰ ፡
ጭራሽ ፡
ጨረተ ፡
ጭረት ፡
ጭርት ፡
ጫረተ ፡
ጫረታ ፡
ጠሰቀ ፡
ጣሰሰ ።

(የ)

የገበ ፡
ይሁዳ ፡
የዋህ ፡
የሉስ ፡
ይተጌ ፡
ይቶት ።

(ከኰኸ)

ከበበ ፡
ክበብ ፡
ከበደ ፡
ከባድ ፡
ክበድ ፡
ከበረ ፡
ከቢራ ፡
ክብር ፡
ከበሮ ፡
ከበሰ ፡
ክባስ ፡
ከበተ ፡
ኩብት ፡
ኩበት ፡
ኸደደ ፡
ኹዳድ ፡
ኹዳዴ ፡

ከጀለ ፡
ክጀላ ፡
ከደነ ፡
ክዳን ፡
ካህን ፡
ከወነ ፡
ከውር ፡
ከየደ ፡
ኪዳን ፡
ካከመ ፡
ኰኰኔ ፡
ካክራ ፡
ከለበ ፡
ከላባ ፡
ከልብ ፡
ከላዋ ፡
ከለለ ፡ (፪)
ከለላ ፡
ኮለል ፡
ከለፈ ፡
ኰለፈ ፡
ከሊፋ ፡
ከለሰ ፡
ኰላሸ ፡
ከመረ ፡
ኮሞር ፡
ከማቸ ፡
ኩምት ፡
ከነዳ ፡
ክንድ ፡
ኰነነ ፡
ኵነኔ ፡
ከነፈ ፡
ክንፍ ፡

ከንቱ ፡
ካንቻ ፡
ካንች ፡
ከሠደ ፡
ክሥዳ ፡
ክሜድ ፡
ከሠተ ፡
ኩፋዳ ፡
ከፈይ ፡
ከፈለ ፡
ክፍል ፡
ኩፋሌ ፡
ከፈነ ፡
ከፈን ፡
ኩፍኝ ፡
ከፈፈ ፡
ኰፈፈ ፡
ኰፈሰ ፡
ከፈተ ፡
ከረበ ፡
ከረቦ ፡
ክርቤ ፡
ኵራዝ ፡
ከረጫ ፡
ኰረጠ ፡
ከረየ ፡
ኪራይ ፡
ከረመ ፡
ክርን ፡
ከርሥ ፡
ከረፋ ፡
ኰረፈ ፡
ከረረ ፡
ከራራ ፡

ከራር ፡
ኰረተ ፡
ኰረት ፡
ኰርቻ ፡
ካርታ ፡
ከሰበ ፡
ከሰለ ፡
ከሰል ፡
ከሰመ ፡
ከሰም ፡
ካስማ ፡
ኰሽም ፡
ከሸነ ፡
ከሸፈ ፡
ከሰረ ፡
ከሰሰ ፡
ኰሰሰ ፡
ኰሳሳ ፡
ከተበ ፡
ከተለ ፡
ከተመ ፡
ከተማ ፡
ኰቸመ ፡
ኳተነ ፡
ከተፈ ፡
ከተረ ፡
ከተራ ፡
ከቸረ ፡
ከቸሮ ፡
ኰቸሮ ፡
ከተተ ፡
ኵተት ፡
ከቸቸ ፡
ከቻቻ ።

(ለ)

ለበበ ፡
ልባብ ፡
ለበደ ፡
ልብድ ፡
ለበጠ ፡
ለበጣ ፡
ለበመ ፡
ለበቀ ፡
ለበቅ ፡
ለበሰ ፡
ልብስ ፡
ሌበቻ ፡
ለገገ ፡
ልጋጋ ፡
ለገደ ፡
ለጐደ ፡
ለገጠ ፡
ለጋጥ ፡
ለጐጠ ፡
ለገመ ፡
ልግም ፡
ለጐመ ፡
ልጓም ፡
ለገሰ ፡
ለጋስ ፡
ለገሸ ፡
ለደፈ ፡
ለደሰ ፡
ለውዝ ፡
ለወጠ ፡
ለውጥ ፡
ለወሰ ፡
ለዘበ ፡

ልዝብ ፡
ላዘገ ፡
ለዘዘ ፡
ለዛዛ ፡
ላዘነ ፡
ለሐጭ ፡
ለጠበ ፡
ለጠብ ፡
ለጠጠ ፡
ለጠመ ፡
ሊጠን ፡
ለጠፈ ፡
ለጠቀ ፡
ለጠሰ ፡
ላከከ ፡
ለከመ ፡
ለከፈ ፡
ለኰፈ ፡
ለኰሰ ፡
ለከት ፡
ለኸቴ ፡
ለመደ ፡
ልማድ ፡
ለመጠ ፡
ለምጥ ፡
ላመጠ ፡
ለመመ ፡
ልማም ፡
ለመነ ፡
ልመና ፡
ለፈደ ፡
ለፈጠ ፡
ልፋጭ ፡
ለፈፈ ፡

ልፋፍ ፣
ለቄደ ፣
ለቅዳ ፣
ላቄጠ ፣
ለቀመ ፣
ለቀማ ፣
ለቀቀ ፣
ላቀቀ ፣
ለቀሰ ፣
ለቅሶ ፣
ለሰነ ፣
ልሳን ፣
ልሻን ፣
ለሰቀ ፣
ላሸቀ ፣
ላሰሰ ፣
ለተመ ፣
ልቴም ፣
ላቲን ፣
ለተተ ፣
ለታታ ።

(መ)

መገበ ፣
ምግብ ፣
ምገኅ ፣
ሞገገ ፣
ሞጋጋ ፣
ማገደ ፣
ማገዶ ፣
ሞገደ ፣
ሞገድ ፣
ሞግድ ፣
መገዘ ፣
መጋዝ ፣
ማገጠ ፣
ማጋጣ ፣
ማገጥ ፣
መገለ ፣
መጓል ፣
መገን ፣
ማገረ ፣
ማገር ፣
ሞገሰ ፣
ሞገስ ፣
ሞገተ ፣
ሙግት ፣
መደበ ፣
መደብ ፣
መዳብ ፣
መደደ ፣
መደዳ ፣
መደዴ ፣
ምድጃ ፣
ሟደደ ፣
ሟደድ ፣
ምድር ፣
ሞጀረ ፣
መዘዘ ፣
መዘዝ ፣
መዘነ ፣
ሚዛን ፣
መዘቀ ፣
ሞዠቀ ፣
መጠጠ ፣
መጠጥ ፣
ሟጠጠ ፣
መጠነ ፣
መጠን ፣
መጥን ፣
መጨኔ ፣
መጠቀ ፣
ሟጨረ ፣
ሚያው ፣
መይሳ ፣
ሟከከ ፣
መከነ ፣
መካን ፣
መከረ ፣
መከር ፣
ምክር ፣
መከራ ፣
መከር ፣
ሞከረ ፣
መከተ ፣
መከታ ፣
ሞከተ ፣
ሙክት ፣
መለገ ፣
ማለገ ፣
ማላጋ ፣
ማለደ ፣
ማለዳ ፣
መለጠ ፣
ሟለጠ ፣
ሟላጣ ፣
መለከ ፣
መለሰ ፣
መልስ ፣
ምላሽ ፣
መልቲ ፣
ማመዘ ፣
መነጠ ፣
መናጢ ፣
ሜንጠ ፣
መነጨ ፣
ምንጭ ፣
መነነ ፣
ምናኔ ፣
መነን ፣
ሟነነ ፣
ሞናና ፣
መነቀ ፣
መንቃ ፣
መኒቻ ፣
መሠጠ ፣
ምሥጥ ፣
መቀኘ ፣
ምቀኛ ፣
ማቀቀ ፣
መቀስ ፣
መቄት ፣
መረገ ፣
ሞረደ ፣
ሞረድ ፣
መርዋ ፣
መረዘ ፣
መርዝ ፣
መረጠ ፣
ምርጥ ፣
ሙርጥ ፣
ማረከ ፣
ምርኮ ፣
መረነ ፣
ምራን ፣
መረን ፣
መረቀ ፣
ምረቃ ፣
መረቃ ፣
ምራቅ ፣
ምርቅ ፣
መረረ ፣
መራራ ፣
መረተ ፣
ምርት ፣
ሟረተ ፣
ሟርት ፣
መሰገ ፣
ምሳጓ ፣
መሸገ ፣
ምሽግ ፣
መሰከ ፣
መስከ ፣
መሸከ ፣
መሰለ ፣
ምሳሌ ፣
ምስል ፣
ማሰነ ፣
መሲና ፣
ሙስና ፣
ምስ'ር ፣
ምስር ፣
ሞሸረ ፣
ሙሽራ ፣
ምሰሶ ፣
ሟሸሸ ፣
መሸተ ፣
መሸታ ፣
መተረ ፣
መተሮ ፣
ማተረ ፣
ሜትር ።

(ነ)

ነበበ ፣
ንባብ ፣
ነበዘ ፣
ነቢይ ፣
ናበለ ፣
ነበረ ፣
ነብር ፣
ነገበ ፣
ናጌብ ፣
ነገደ ፣
ንግድ ፣
ነጐደ ፣
ነጐዶ ፣
ነጐድ ፣
ነገለ ፣
ነገሌ ፣
ነጐለ ፣
ነገሠ ፣
ነጋሽ ፣
ንጉሥ ፣
ነገረ ፣
ነገር ፣
ነጐረ ፣
ንጕር ፣
ነገተ ፣
ነጐተ ፣
ነደደ ፣
ነዲድ ፣
ንዳድ ፣
ነዳይ ፣
ነደለ ፣
ነደላ ፣